

SLOVENSKA POTAPLJAŠKA REVIJA

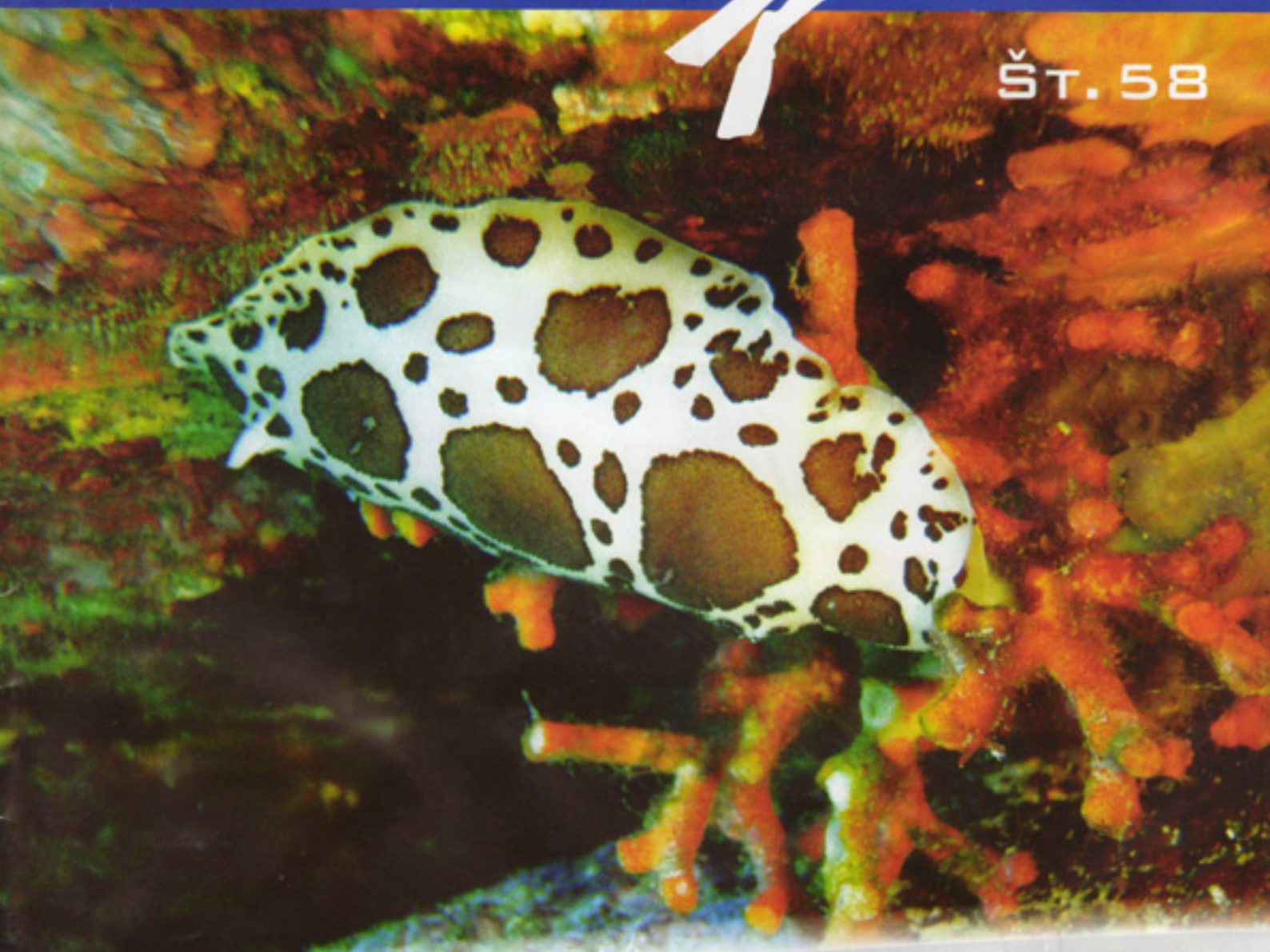
Potapljač

CENA 4€

LETO X



ŠT. 58



IZRAČUN PORABE ZRAKA
PLANIRANJE POTOPA

NOVE OMEJITVE POTAPLJANJA V SOČI



ISSN 1580-853X
9 771580 853003



INTERVJU: Rok Kovačič

Mihael Korzika Foto: Rok Kovačič

Kako si začel s potapljanjem in kdaj si se navdušil za podvodno fotografijo?

Spomini na morje me vežejo že od otroških dni, ko vsa poletja preživel na Jadranskem morju. Takrat sem skozi preveliko masko radovedno opazoval prebivalce podmorja, kasneje pa uresničil svojo otroško željo in leta 2001 pri DRM Ljubljana opravil prvi potapljaški tečaj. Že takrat je bila v klubu močna fotografska sekcija in leto kasneje sem

si kupil Olympusov kompak C5050 in podvodno ohišje. Ljubezen je bila rojena. Po prvih uvodnih korakih v svetu podvodne fotografije sem hitro napredoval in kmalu začel tekrovati na državnih prvenstvih in redno sodelovati na Vodanu. Dosegal sem vedno boljše rezultate, zato sem se po nizu uspehov med kompakti odločil, da se opogumim in si po osmih letih kupil zmogljiv zrcalno refleksni aparat Nikon D300, podvodno ohišje in bliskavice. Z zmogljivim aparatom in novimi idejami sem lahko nadgradil

svoje predhodno znanje. V treh letih mi je tako uspelo narediti odlične fotografije in doseči vrhunске rezultate na svetovnem nivoju.

Poleg dobrih uspehov na tekmovanjih imaš skupaj s člani kluba DRM Ljubljana tudi veliko zaslug za razvoj podvodne fotografije v Sloveniji.

Res je. S klubskimi kolegi že vrsto let, vsako jesen na piranski panti organiziramo DRM Open in državno tekmovanje v podvodni fotografiji, ki je odprto tekmovanje z mednarodno udeležbo. Zaradi dobre organizacije, strokovne žirije in sponzorjev, ki priskrbijo privlačne nagrade, je tekmovanje priljubljeno in dobro obiskano. Vsako leto se tekmovanja udeleži preko 30 tekmovalcev iz štirih držav. Ker je tako iz leta v leto raslo število tekmovalcev in kvaliteta zmagovalnih fotografij, smo se pred dvema letoma odločili, da bomo poleg tekmovanja v slanih vodah, vsako letospomladina blejskem jezeru organizirali še tekmovanje v sladkih vodah. Tekmovanje smo poimenovali DRM Fresh. Poleg dejstva, da gre za tekmovanje v sladkih vodah, smo ga tako poimenovali zaradi posebne kategorije »Kreativa«, ki je pred tem nismo videli še od časa analogne fotografije. Mislim, da ta kategorija vsako leto pritegne največ zanimanja, saj so pristopi avtorjev zelo raznovrstni. Poleg obeh tekmovanj organiziramo tudi največji natečaj podvodne fotografije v Sloveniji, DRM Online. Za razliko od tekmovanj, kjer morajo tekmovalci fotografije posneti v enakih pogojih in v istem času, lahko na natečaj avtorji pošljejo svoje fotografije ne glede to kdaj in kje so jih posneli. Natečaj je v štirih letih zrasel in postal znan tudi širši potapljaški publikli.

Z organizacijo teh tekmovanj smo pospešili razvoj slovenske podvodne fotografije in navezali številne stike s tujimi fotografi. Skupno druženje najaktivnejših fotografov iz Slovenije, Italije, Hrvaške in Srbije je obrodilo sadove in pred dvema letoma smo tekmovanja v regiji povezali v mednarodni pokal v podvodni fotografiji (IUPC - International Underwater Photography Cup), ki povezuje preko

60 fotografov. Tako smo uspeli povezati znanja in izmenjavo izkušenj med tekmovalci, s čimer se je nivo podvodne fotografije močno dvignil. Včasih fotografi niso imeli tolikšnih možnosti pridobivati tekmovalnih izkušenj, saj je bilo le eno tekmovanje na leto, danes pa se tekmovalci lahko vsako leto udeleži sedmih mednarodnih tekmovanj.

V zadnjih dveh letih si bil državni prvak, letos pa si na svetovnem prvenstvu v Turčiji osvojil še zlato in bron. Očitno si se učil od najboljših in vse znanje dobro uporabil. Kako ti je uspelo?

Kljub temu, da se praktično od samega začetka vedno potapljam s fotoaparatom, so mi udeležbe na tekmovanjih dale neprecenljive izkušnje, saj je pri podvodni fotografiji poleg tehničnega znanja zelo pomemben tudi plan potopa in priprava nanj. Poleg praktičnih izkušenj izvemo na tekmovanjih veliko tudi o uporabi najnovejših tehnik in trenutnih smernicah v podvodni fotografiji. Večje kot je tekmovanje in boljše kot je žirija, več ja je izkušnja. Za zmago na svetovnem nivoju pa nikoli ni dovolj le popolna izpeljava potopov, prava ideja in odlična izvedba fotografij, ampak je vedno potrebno še nekaj več.

Številčna udeležba in velika imena tujih tekmovalcev, ki se udeležujejo svetovnih prvenstev govorijo sama zase. Poleg tega je sedem člansko žirijo, ki izbere izmed 50 fotografij le deset najboljših, težko zadovoljiti. Zaradi tega mi pomeni, da sem imel fotografije v štirih kategorijah vrhu, izredna čast. Osvojiti zlato in bron ter stati na stopničkih pred številnimi znanimi fotografi, ki jih sam zelo cenim in občudujem, pa je za mene neprecenljiva izkušnja. Za vse to je potrebno veliko sinergije.

Slovenska reprezentanca jo je letos imela! Reprezentanco smo sestavljali tako izkušeni fotografi mlajše generacije, kot tudi uveljavljeni fotografi. Borut Furlan in Irena Čok, oba odlična fotografa, ki sta naredila že veliko za slovensko podvodno fotografijo, tako s svojim delom v žirijah kot tudi z mentorstvom mlajše

generacije slovenskih podvodnih fotografov. Tudi na prvenstvu sta bila z nasveti in svojimi izkušnjami v veliko pomoč. Moj asistent je bil Oskar Marko Musič, fotograf mlajše generacije in klubski kolega, ki je že imel nekaj izkušenj s svetonega prvenstva v Koreji pred dvema letoma. Odlično vzdušje v slovenski ekipi in medsebojna pomoč se je obrestovala. Dosegli smo najboljše rezultate v zgodovini slovenske podvodne fotografije!

Tako Borut kot ti sta se odlično uvrstila in kakor mi je znano sta na tekmovanju presenetila tudi s tehniko osvetljevanja. Lahko poveš malo več?

Tako je. Tehnika točkovnega ali selektivnega osvetljevanja sicer ni povsem nova, saj je leta 2010 Keri Wilk že uporabil lijake za selektivno osvetljevanje, vendar njegovi lijakine omogočajo ostrega zamejevanja z liki. Takoda je bila najina izvedba na letošnjem tekmovanju popolnoma izvirna. Pred nekaj več kot letom dni se je namreč Oskarju porodila ideja ostrega zamejevanja svetlobe. Po

nekaj mesecih ob pomoči Boruta in širše tehnične ekipe strokovnjakov sta tako ugledala luč sveta prva dva prototipa NSOja (Naprava za selektivno osvetljevanje). Konstrukcijsko sta se nekoliko razlikovala, a bilo je potrebno ugotoviti, kaj so prednosti posameznega. NSOje smo veliko testirali in vnašali številne izboljšave. Na svetovnem prvenstvu smo tako nastopili že z izboljšano različico. Za razliko od lijakov omogoča NSO ostro zamejevanje svetlobe in osvetljevanje s kvadratom ali drugim likom. S to tehniko sem posnel tudi zmagovalno fotografijo. Ko sem si fotografijo ogledal na računalniku sem bil navdušen, kljub temu nisem vedel, kako bo ta nov pristop všeč žiriji. No, na razglasitvi so vsi dvomi izpuhteli, saj smo se kot celotna ekipa veselili naših dosežkov in odlične predstavitve našega NSOja svetovnemu občinstvu. Prepričan sem, da bo NSO postal nov trend v podvodni fotografiji. Ekipa »Retrauw«², ki je sodelovala pri razvoju in patentiranju izdelka je lahko več kot ponosna. S prvim septembrom bo namreč NSO tretje generacije možno kupiti preko njihove spletne strani.



Slišal sem, da si sodeloval tudi s podvodnimi arheologi? Kako si se znašel med njimi?

Prvič sem sodeloval s raziskovalci skupine za podvodno arheologijo leta 2008, pri pregledu struge reke Ljubljanice na območju brežine v Sinji Gorici na Ljubljanskem barju. Skupaj s klubskimi kolegi smo pregledovali dno in del brežine. V štirinajstih delovnih dneh smo odkrili številne najdbe, med katerimi se je vsem v spomin najbolj vtisnila 40.000 let stara lese-na konica, ki je najstarejša ohranjena konica. Kljub pogojem, ki so pogosto v slabi vidljivosti in mrzli vodi, pa je delo v podvodni arheologiji zanimivo že samo po sebi. Delo me je tako navdušilo, da sem lansko leto odšel v Anglijo na šolanje in opravil uvodni tečaj NAS (Nautical Archeology Society). Sicer pa sem v zadnjem letu sodeloval le pri izkopavanjih v Smedeli, saj sem bil zelo zaseden s pripravami na svetovno prvenstvo.

Potem dobro poznaš Jadran. Kakšno je življenje v primerjavi z drugimi morji?

Jadran je velik in biotsko zelo raznovrsten. Seveda na vsakem potopu ne bomo plavali z morskimi psmi in oblaki pisanih ribic, vendar pa bomo v Jadranu, ko se oko nauči, lahko videli veliko različnih polžev, kozic, rakov, mehkužcev in končno tudi velikih rib, morskih psov in kitov. Da bi vse to doživeli moramo veliko časa preživeti v vodi, a kot pravim, morje vedno prijetno preseneti in vsakič pokaže kaj novega. Mnogo ljudi preseneti ko izvedo, da imamo tudi v Jadranu pravi koralni greben, sicer ne tako pisan in mogočen kot tropski grebeni, a vseeno impresiven. Žal v zadnjih desetih letih opažam velik upad rib, rakov in hobotnic. Tudi ribiči pravijo, da morajo hoditi na lov na pozicije precej oddaljene o ustaljenih lokacij. Če so včasih s čolna metali po 400m mreže jo zdaj mečejo

vedbo zaprtja. Vsekakor obstaja po svetu veliko dobrih praks, a žal pri nas še ni dovolj visoka zavest o pomenu morja in ohranjanju življenja v morjih. Očitno je med ljudmi še vedno več volje za gradnjo terminala kot za gradnjo umetnih grebenov in zaščito področij. V Bodrumu, v Turčiji kjer je letos potekalo svetovno prvenstvo je morsko dno veliko bolj pusto, večino ambienta predstavlja neporaščena skala. Kljub temu imajo dobro razvit potapljaški turizem in ogromno rib! Na vsakem potopu lahko opazuješ številčne jate velikih fratrov, picov, ušat in drugih rib. Skoraj na vsakem potopu vidiš več velikih kirmj, ki kje mirno počivajo ali se razgledujejo po okolici. Tako bogastvo podmorja so dosegli z zaprtimi področji. Potapljaški centri obveščajo policijo o nepravilnostih. Mislim, da bi podo-



Za seboj imaš preko 1.000 potopov, večino s fotografskim aparatom, kje se pripravljaj in kje opraviš večino potopov?

Zaradi geografske lege in cenovne dostopnosti naredim večino potopov čez leto v jadranskem morju, pozimi in »kdaj za vmes« pa se z veseljem potapljam tudi v jezerih ali rekah. Trikrat letno se odpravim za cel teden ali več k sosedom na južni jadransko, kjer iščem skrite koticke jadranskih sten. Zaradi velikih stroškov z opremo in tekmovanj, si kakšnih bolj eksotičnih morij v zadnjih letih še nisem privoščil. Jadran še vedno je in bo moja prva ljubezen.

po nekaj kilometrov. Lovijo z vse manjšimi očesi in nihče ne spoštuje ne sezone lova, ne zaščitenih področij, ne pravil o ribolovu. Tudi pri nas na Piranski punti in lokalnimi ribiči je podobno, nihče ne želi izvajati nadzora. Čeprav vse študije kažejo kako uspešni so modeli, kjer so dovolj velika področja zaprta in popolnoma zaščiteni za ribolov, so te bolj izjeme kot pravilo. V Avstralskih vodah se je tako po zaprtju področja 4 NM2, populacija rib v petih letih tako opomogla, da je višek ribje populacije, ki je odtekal z zaščitenega področja predstavljal ribičem veliko večji ulov kot pred

ben model v Jadranu prinesel odlične rezultate in ga naredil še veliko bolj zanimivega. A o tem odloča politika, ki pa za nas potapljače žal ni tako privlačna. Mi lahko le opazujemo, beležimo in opozarjamo. Upam, da bodo ljudje kmalu spoznali potrebo poohranitvi čistega morja in njenih prebivalcev. Do takrat pa bomo fotografi še naprej hiteli iskati čudovite koticke, da jih ujamemo preden izginejo.

Vidim, da bi se lahko pogovorila še o marsikateri temi, a bom to prihranil za kdaj drugič, zato se ti zahvaljujem za intervju in želim, da ti v morju nikoli ne bo zmanjkalo motivov!